

De Heraut

van de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 9 Februari 1913. No. 1829.

blad wordt geregeld des Vrijdags aan de gebouwen veronden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van
dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties
aan de ADMINISTRATIE Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan Dinsdag v. namiddags te 12 uren worden ontvangen,
kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.30, voor België per jaar
f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere buitenland en Ned.-Indië per jaar
f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f —.10. Abonnementen worden
aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.30, voor elke regel meer f —.20.
Aanvragen en vermelding van leedgaven f —.12 per regel.

Van de Voleinding.

LXXX.

DERDE REEKS.

XVII.

De zegen des HEEREN, die
maakt rijk; en Hij voegt er
geene smart bij.
Spreuken 10: 22.

Geheel in 't algemeen genomen kan men
alzo zeggen, dat de zegen een *plus*, de
vloek een *minus* vertegenwoordigt. Er is
in het leven een opklimmende en een
nederdalende reeks. Waar nu de activiteit
klimt is de zegen, waar ze in haar natu-
lijke reeks nederdaalt, is de vloek. Zonder
alsnog op 't wezen van beiden in te gaan,
mag daarom thans reeds vastgesteld, dat
de zegen geen nieuw, vreemd element
aanbrengt, maar uitsluitend strekt om het-
geen in de natuur der dingen gegeven was,
in de kracht van haar werking te ver-
hoogen, en dat zoo ook omgekeerd de
vloek een werking heeft, die de werking
der natuurlijke krachten verlaagt en in haar
tegenwoordig kan doen omslaan. Doch hoe
men beide in hun tegenstelling ook bijeen-
voege, zooveel staat dan toch wel vast, dat
eerst wie den zegen doorziet, ook den vloek
verstaan kan, en dat daarom de nadere
bespreking van den zegen moet voorafgaan.

Nu sta hierbij op den voorgrond, dat
de zegen van God uitgaat, en alleen van
Gods werk de gelukkige vrucht kan zijn.
Wel staat naast zoo menige uitspraak
omtrent den door God verleenden zegen,
geheel een reeks van andere uitspraken, die
den zegen van den mensch doen uitgaan,
maar dit doet niets tekort aan het onom-
stootelijke feit, dat alleen de Schepper zelf,
als we ons zoo mogen uitdrukken, een
exponent kan geven aan de krachten die
Hij in zijn creatuur schiep. Althans staat
derhalve de daad Gods hier op den voor-
grond, slechts met dit onderscheid, dat de
zegen of terstond *feitelijk* kan komen, of te
eerst in *het woord* kan worden toegezegd en
beloofd, om het aldus beloofde eerst later in
vervulling te doen gaan. Dit echter ziet
alleen op tijdsverschil. De nog slechts be-
loofde en aangekondigde zegen ligt in Gods
waarheid even vast als de zegen die
feitelijk reeds verleend wordt. Afgescheiden
echter van dezen zegen, die rechtstreeks
van God uitgaat, 't is dan feitelijk 't is nog
pas in de belofte, blijkt uit de Schrift dat
er ook een zegen Gods is, die niet onmiddellijk
door God zelf wordt opgelegd, maar die
op middelwijze uitgaat van den mensch.
Het is genoeg hier op den zegen van
Jacob te wijzen, om te doen verstaan, wat
hiermede bedoeld wordt. Er blijkt toch
duidelijk uit den Patriarchalen zegen, uit den
zegen dien de priesters gaven, en uit pro-
phetische zegeningen, dat het God den Heere
beliefde, aan menschen in zijn dienst soms de
bevoegdheid te verleenen, om in zijn naam,
den zegen op andere menschen te leggen.
Hoe flauw ook, voelt toch zelfs nu nog
bijna een ieder, dat de zegen door een
vader of moeder over een kind uitgespro-
ken, niet een ijdele klank is. Men kan dien
zegen zóó opvatten, dat hij een bede be-
doelt, om den zegen van God over zulk
een kind af te smeeken, of ook aannemen,
dat God de Heere aan den vader over zijn
kinderen een priestelijke macht geeft om ze
te zegenen, maar hoe ook verstaan, een
vader wordt thans nog veelszins erkend, als
ten opzichte van den zegen over zijn kin-
deren in een geheel eigenaardige positie te
verkeeren. De zegen, door een ander over
zulk een kind uitgesproken, moge welge-
meend en goed bedoeld zijn, en ook aan
zulk wenschen zal men daarom zekere
waarde niet kunnen ontzeggen, maar toch
voelt men terstond, dat zulk een zegen of
zegenede een geheel andere betekenis
erlangt, zoo ze doelt op 't eigen kind. Iets
waaraan nog kan toegevoegd, dat de be-
tekenis van deze zegenede gemeenlijk nog
meer indruk maakt, zoo zulk een vader
reeds op jaren is gekomen, dan indien
hij nog zag, onder de vijftig bleef;
en meer nog, dat de zegenede van een
terstond vader te meer indruk maakt, na-
mate de kinderen meer bespreken mochten,
dat er tusschen hun Vader en hun God
hoogere gemeenschap mocht bestaan. Wat
in hier voege nu nog op zeer verstaande
wijze tot op zekere hoogte overbleef, was
nu blijkens het Oude Testament in den
patriarchalen tijd en onder Israels bedee-
ling van vaak uitgebreide, ernstige beteeke-
nis, en gedurig weer ontvangen wij bij de
lezing van het Oude Testament den indruk,
alsof door God aan bepaalde personen in hun
behouding tot anderen de opdracht en
bevoegdheid was verleend om, op zijn

Goddelijk gezag en in zijn naam, den zegen
op anderen te leggen.

Geheel daarnaast staat dan nog het meer
algemeen gebruik van zegen *toewenschen*.
Hiertoe was vanzelf geen bepaalde bevoegd-
heid noodig. Iemand geluk, vrede en zegen
toewenschen, mag iedereen. Hier is zelfs
geen beperking denkbaar. Het komt er
bij 't *toewenschen* van geluk en heil maar
op aan, wat men het meest gewenscht
vindt. Niet zelden wordt daarvoor de
formule gekozen: Ik wensch u van harte
alles goeds toe, of ook: Ik wensch u 't
beste. Plaast men zich daarentegen op
vromer standpunt, en weet men voor zich-
zelf, hoe ons lot in Gods hand is, hoe
vrede, geluk en heil alleen dan een waar-
achtig karakter voor ons dragen, zoo ze
ons uit de hand des Heeren toe komen,
dan ligt 't evenzoo voor de hand, dat men
zijn wensch op den zegen des Heeren saam-
trekt, en een formule bezigt als deze: Ik
wensch u Gods zegen toe, of God zegene u.
Een formule die dan vanzelf *alles* in zich
besluit, daar 't ons toch alles van God
moet toekomen, maar dan toch bovendien
nog dit voor heeft, dat die vrede, dat heil en
dat geluk niet worden ingeroepen als gave
van de Fortuin, maar als van God den
Heere ons toekomende. Nu was dit
spreken en toewenschen van Gods zegen eer-
tijds veelvuldiger in gebruik, en nam
't thans al meer af. Tweeërlei overgang
is hierbij te onderscheiden. Eerst ging
de zegenede of toewenschen van zegen
van de particuliere vroomheid uit. Van dit
particulier gebruik ging 't toen in 't gemeen-
gebruik over, zoodat ten slotte een ieder 't na-
sprak. Zoo tot een bloote formule geworden,
werd toen de zegenwensch al meer als bloote
klank herhaald, waarbij maar al te vaak
aan God den Heere zelfs van verrenst ge-
dacht werd. In dien oppervlakkigen zin bleef
de zegenwensch toen nog een tijd lang door
de gewoonte hangen. Ten slotte is echter ook
die gewoonte in onbruik geraakt, zoodat
ze almeer uitsiet. En zoo is het ook
nu weer op 't *particulier* gebruik terugge-
komen. Men bezigt die formule veelal alleen
bij hem die er aan geloof. Het: God ze-
gene u, is thans weer, veel meer dan vroeger,
uitgang van vromen zin geworden.

Zoo is dan drieërlei wel te onderscheiden.
Ten eerste de *zegenverleening* of *zegen-
geving* die rechtstreeks van den Heere
onsen God komt. Dan in de tweede plaats
de *zegenoplegging*, die uitgaat van personen,
die daartoe onder Goddelijk bestel zijn aan-
gewezen, gelijk dit nu nog in de ouders
gevoeld werd. En in de derde plaats komt
dan de *zegenwensch*, die niet anders is dan
een uitging van liefde en gehechtheid. Hier-
van nu geldt als regel, dat de zegenver-
leening of zegenoplegging die van God
rechtstreeks uitgaat, niet in alle perioden
hetzelfde karakter draagt. Zegenoplegging
door openbaring, in geheel bijzonderen zin,
greep plaats in de periode van de voorbe-
reiding van 't heil van Christus, en heeft
thans op die wijze niet meer plaats. Iets
wat niet zeggen wil, dat er geen zegenver-
leening meer plaats vindt. Die gaat veel-
al door. Het is alleen de opzettelijke aan-
kondiging van bijzonderen zegen, die eertijds
onmisbaar, nu uitsluit. Daarnaast stond
dan oudtijds de zegenoplegging in strenger
formeelen zin dan thans. Toch hield de zegen-
verleening door organen, die God daartoe
besteld heeft, ook nu nog stand, en dit niet
alleen sociaal bij de ouders in betrekking
tot hun eigen kinderen, maar ook wel ter-
geve in den eeredienst, ook al wordt daar-
bij de betekenis van den zegen steeds
minder gevoeld. Bij het Sacrament van het
H. Avondmaal is de handoplegging nog
veelszins in gebruik. Bij den H. Doop is het
nog veelal de gewoonte om de hand zegen-
nend uit te strekken. Hetzelfde geschiedt
bij de bevestiging van ambtsdragers. En
evenzoo bij het uitgaan van de kerkelijke
samenkomsten. En al moge nu, gelijk we
zamen toegeven, de betekenis van het *zegenen*,
die hierin van meetaf school, in niet geringe
mate verzwakt zijn, het gebruik hield toch
nog altoos stand, en waar het stand hield,
is het nog steeds gegrond in de ambtelijke
bediening. Een ander zou 't niet kunnen of
mogen doen. Het is alleen de man die bij
den Kerkedienst als orgaan van hooger be-
doelen optreedt, die het alsoo doen mag
en kan. Men voelt nog steeds, dat hierin
een eigenaardig, plechtig iets schuilt, dat
door niets anders te vervangen is. En hoe-
zeer dan ook van zijn oorspronkelijke hoogte
afgedaald, is en blijft in de bede, in zijn toe-
zegging en handoplegging, nog altoos iets
aanspreken van wat oorspronkelijk in deze
heilige handeling gelegd was. De *zegenwensch*
daarentegen stond van meetaf reeds geheel
buiten het verordende, kwam eigenlijk uit
particulieren aandrang op, en hield nog

steeds alleen als zoodanig stand. Dat
minder veelvuldig gebruik ten deze allengs
de waarde ervan verhoogd heeft, mag
worden toegevoegd.

Met dit laatste haagt tevens de op
zich zelf zonderlinge gewoonte saam om
ook den Heere God zelf onzerzijds te
zegenen. Zoo heet het nog in Ef. 1: 3:
„Gegene zij de God en Vader van onzen
Heere Jezus Christus, die ons *gezegend* heeft
met alle geestelijke zegening in den hemel
in Christus”; een Apostolische uitging
daarom te merkwaardiger, omdat het drie-
voudig gebruik van het woord *zegening* in
dat één vers te meer nadruk op den zin
van het woord legt. Toch was ook reeds
onder het Oude Verbond dat eeren van den
Almachtigen als „den *Gezegende*” reeds zoo
vast ingeworteld, dat zelfs Cajaphas het nog
in de rechtsaal aan Jezus vragen kon: „Zeg
ons, zijt gij de Christus, de Zoon des *ge-
zegenden* Gods”, en dit geheel in terugslag
op wat we in Psalm 119: 12 lezen: „Heere
Gij zijt *gezegend*, leer mij uw Inzettingen”,
of in Psalm 144: 1: „Gegene zij de
Heere, mijn Rotssteen”. Natuurlijk is hier-
mede niet bedoeld, alsof Godde zou zijn
toegebeden, dat Hem van den mensch, uit
de Engelenwereld of van waar ook, zegen
mocht toekomen. Dit kan niet, wijl het aan
de Almachtigheid en Onafhankelijkheid des
Heeren zou te kort doen. Meest verstaat
men deze uitdrukking dan ook alleen in dien
zin, dat, gelijk het toewenschen van
zegen aan onze medemenschen inhoudt
dat eere en vreugde hun deel moge zijn,
zoo ook de bede in ons hart opklime,
dat alles wat aan Gods eere of heilige
majesteit in den weg staat, bezworen moge
worden, en Godde door zijn creaturen
dat alles moge worden toegebracht, wat
Hij als Schepper van hen eischen mag.
Anderen verstaan het in enigszins ge-
wijzigden zin. Ze laten toe het woord *ge-
zegend* wel op God slaan, maar in zijn
uitwerking op den mensch zelf. Als iemand
niet verstaat door zijn komst, en die komst
verheugt mij bovenmate, placht men hem te
begroeten met 't zeggen: „Wees mij *ge-
zegend*”, en dit wel in zulk een zin, dat 't
betekenen moet: „Ik onderga door uw
komst een zegen. Gij brengt mij een zegen.
Ea daarom is uw komst en uw persoon
mij *gezegend*”. Dit nu ook op God den
Heere toepassend, zou de bedoeling dan zijn,
uit te drukken, dat de komst des Heeren
aan wie hem ontvangen en begroeten
mochten, zegen bracht; dat God zelf in zijn
heilige persoon als een zegen verscheen,
en dat men daarom zegen kon en moest:
Wees mij *gezegend*! als beduidend: Gij
zijt 't die mij een zegen brengt. Aan deze
beide verklaringen kan nog deze derde
toegevoegd, dat 't beduiden zou: Moge de
u inwonende Goddelijke kracht zich zoo op 't
hoogst en 't heerlijkst openbaren, dat ze
schitteren moge als nog nimmer, en over
elke tegenstand die zich tegen u verzet,
moge zegeveren. In verband met wat ons
later omtrent het wezen van den zegen zal
blijken, is ook deze laatste uitlegging niet
geheel onaanneemlijk. Toch laat 't ge-
meen gebruik van deze laatste uitdrukking
sich 't eenvoudigst zóó verklaren, dat het-
geen men als uitging van zegenwensch zijn
broederen toerlep, als uitdrukking van hoog-
ste toewijding nu ook ten opzichte van God
werd aangewend.

Uitgangspunt en hoofzaak blijft intus-
schen steeds de zegen zelf, en niet zijn
aankondiging en toewensching; en dan is
het van gewicht, allereerst te letten op de
historie van den zegen. Wel toch is in de
Schrift ook voortdurend sprake van zegen,
den mensch toekomend in zijn particulier
leven, maar op den voorgrond treedt toch
telkens de zegen, die intrad en doorging,
in Christus' sending zijn hoogtepunt be-
reikte, en nu van Christus uit de wereld
is ingegaan, om in het einde der dagen den
heilstaal te brengen. Dit nu plaast ons
aanstaans voor de vraag, of de zegen, zoo
we ons zoo mogen uitdrukken, iets extra's
is, dat bij het gewone leven bijkomt, dan
wel in het normale leven zelf begrepen is
en er toe behoort. Ongetwijfeld wordt 't
veelal in eerstbedoelden zin van het *extra*
opgevat. Men vindt om rich heen tal
van *gewone* levens, en daarnaast enkele
levens waarop in *bijzonderen* zin zegen
heeft gerust. De één ontvangt dien zegen
wel, de ander derft hem. Zoo schijnt 't iets
te zijn dat niet in den aard van het leven
zelf gegrond is, maar uit bijzondere oorzaak
het normale leven wordt toegevoegd.
Overgebracht op den grooten gang der
historie verstaat men dit dan zóó, dat al
wat het Koninkrijk Gods dient, zegen van
den Heere onzen God ontvangt, en dat
daarentegen wat opgaat in het gewone
leven der maatschappij, zonder dien zegen

begint, doorgaat en eindigt. Nu ligt in dit
laatste natuurlijk een zeer ernstige waarheid.
Staat de zegen tegen den vloek over, heeft
de zonde den vloek over de wereld gebracht,
en is het de zegen des Heeren die de ge-
volgen van den vloek te niet zal doen, dan
moet die zegen wel zeer bijzonderlijk uit-
komen in heel het werk der genade, en wel
met name in al wat geschiedt om 't verderf te
keeren en in al wat strekt om het Koninkrijk
van God te doen naderen. Het is dan ook ten
volle waar. Al wat door den vloek ten
onder ging, wordt door den zegen behouden,
en in zooverre kan gezegd dat de zegen
de uitwerking, die hij nu heeft, niet zou
gehad hebben, indien er geen val in zonde
geweesd ware, en uit den val de vloek
niet als straf ware opgekomen. Doch
hoezeer we het element van waarheid
dat hierin schuilt, erkennen, toch mogen
we niet toegeven, dat de zegen niet anders
zou zijn dan iets extra's, dat bij het
normale leven bijkwam. Reeds wat het
Scheppingsverhaal ons in Genesis 1 meldt,
sluit dit uit. Met name in vs. 22—28.

Ware toch de zegen alleen ingetreden om
de gevolgen van den val te niet te doen,
of althans te ondervangen, dan spreekt 't
vanzelf, dat er in de Schrift van zegen geen
sprake kon zijn dan na de eerste verzen
van het derde hoofdstuk, waarin ons het
verhaal van den val wordt gegeven. Toch
is dit niet zoo. In het eerste hoofdstuk van Ge-
nesis wordt ons van geen val gewag gemaakt,
en toch wordt ons hier reeds met veel nadruk
tot tweemaal bericht, dat God eerst de
dierenwereld, en daarna de kinderen der
menschen, niet *zegenen* *zou*, maar oomdi-
delijk na hun schepping *gezegend heeft*.
Ware ons dit gewichtige feit nu niet nader
verklaard, zoo zou men denken, waarvan
in Genesis 1 gewag wordt gemaakt, mis-
schien nog op den val in de Engelenwereld
kunnen doen terugslaan, maar ook dit is
uitsluitend door wat er bijstaat. Er staat
toch niet enkel in het gemeen, dat God de
Heere den mensch na zijn schepping *gezegend*
heeft, en zoo ook op de dieren, zijn zegen
heeft gelegd, maar er wordt uitdrukkelijk
bijgevoegd, waarin deze zegen bestond.
Eerst in vs. 22 ten opzichte van de *dieren*,
en dan in vs. 28 met betrekking tot den
mensch. In deze beide verklaringen nu
wordt gewezen op wat met den val in de
Engelenwereld niets hoegenaamd uitstaande
heeft, en evenzoo geheel valt buiten den val
van den mensch. Ten opzichte van de dieren
werd er toch opzettelijk bij verklaard, dat de
zegen dien God aan de dierenwereld schonk,
uitsluitend daarin bestond, dat ze zich
vermenigvuldigen zouden. God zegende ze,
zeggende: „Zijt vruchtbaar en vermenig-
vuldigt en vervult de wateren in de zeeën,
en het gevogelte vermenigvuldigt op de
aarde”. Dit is alles. Meer staat er niet.
Met den val heeft dit alzo niets uitstaande.
De zegen-verleening en zegen-toezegging
blijft geheel binnen het natuurlijke beperkt.
Vraagt men nu wat hier dan de zegen is, dan
wordt natuurlijk volmondig erkend, dat in
de geschapen vissen hom en kuit aan-
wezig was en dat evenzoo het gevogelte
elleggend geschapen was. Doch dit op
zichzelf was niet genoeg. In het totaanzijn
komen van een levend creatuur verbergt
sich altoos, hoe ook opgevat, een scheppings-
daad. Ook aan het dier wordt een ziel
toegegaden in de Heilige Schrift. Ook het
dier heeft een eigen leven. Afgeleid uit
reeds bestaande dieren, het zij zoo,
maar dan toch zoo, dat in de geboorte
van elk dier opnieuw de scheppende al-
macht Gods zich openbaart. Denktge u die
scheppende macht Gods weg, dan zou
uit de paring der dieren nooit een
eigen levend wezen voortkomen. Iets wat
we bij den mensch gereedelijk erkennen,
maar bij het dier veelal verwaarloosen in
onze gedachte. Al wat leeft is creatuurlijk
product van Gods Alvermogen. En dit nu
wordt hier als de zegen omschreven, dien
God op de dierenwereld gelegd heeft, dat
er namelijk nieuw, jong leven uit het eerst-
geschapen dier zou voortkomen. Doch juist
hieruit blijkt dan ook, dat de hier bedoelde
zegen niet een *extra* is, niets buitenge-
woons inhoudt, maar geheel besloten blijft
binnen het natuurlijk levensproces.

Vraagt men of deze zegen dan enkel strekte,
om wat door schepping ontstond, in stand
te houden, zoo zou ook dit met het wezen
van den zegen in strijd zijn. Nemen we
op grond van de Schrift aan, dat de Engelen
wezens zijn, die niet aan eenige verandering
of ontwikkeling zijn onderworpen, zoo laat
het zich wel denken, dat bij de Engelen
de zegen er uitsluitend in bestaat, dat ze in
overeenstemming met de hun verleende gave
en roeping werken blijven. Ook wat het plan-
tenrijk en dierenrijk betreft, moet dit ten
deele worden aangenomen. De planten

ontvingen in haar schepping ook een roe-
ping, die aangeduid wordt in haar bestem-
ming, en niet anders is het met de dieren.
Toch treedt hier reeds een geheel ander iets
in. Een plant kan krachtig opschieten en kan
rijk groeien en bloeien en zoo overvloedige
en uitnemende vrucht dragen. Geschiedt
dit, dan werkt er de zegen in. Maar het
kan ook anders loopen. De plant kan in
slechten bodem staan, verdoorren bij droogte
en door slechte en insecten gestoord worden
in haar groei. Dan daalt ze in betekenis
en actie, en werkt er niet de zegen, maar de
vloek in. Wordt er dan een poging aange-
wend om de plant uit deze inzinking op te
heffen, gelukt dit, en gaat ze weer bloeien,
dan is de zegen in haar gekomen. Geheel
afgesien echter van dit alles heeft plant en
dier, om voort te bestaan, een levenswijze
noodig, en die ontvangen ze in den zegen,
als bedoeld in Gen. 1: 22. De zegen is daarom
ook in geheel normalen toestand voor de ge-
zonde plant en het kerangezonde dier onmis-
baar. Zonder den zegen ontbreekt in beide
organismen de werking. Ge moet daarom
bij alle ding, en met name bij alle organisch
leven, steeds wel onderscheiden tusschen
de samenstelling van dit organisme, en de
levenswijze die dit aldus samengestelde or-
ganisme in actie zet. Reeds wezen we bij
wijze van vergelijking op het uurwerk, dat
geheel zuiver en volledig samengesteld, toch
alleen dienst weigert zoo 't niet opgewonden
is, en zoo kan men in het gemeen zeggen,
dat elk samengesteld werktuig of elke ge-
compliceerde machine, hoe keurig ook afge-
leverd, toch eerst doet wat ze doen
moet, zoo de stoom of de elektriciteit
er op gezet wordt, en dit werkt dan bij
de machine juist als de zegen op plant en
dier. Denk u een prachtig uurwerk, dat
door een eersten kunstenaar in het vak saam-
gesteld en op de palen en latten gespannen
is. Zoals 't daar hangt, is 't er wel, maar
't doet niets en 't vertoont niets. Doch
laat er nu de vonk bij komen, dan vuurt
't en vlamt 't op eenmaal op naar alle
kanten, en juist die vonk brengt den zegen.
Zoo is 't met een stuk geschat, dat in zijn
samenstelling geen fout heeft aan te wijzen,
en toch werkt 't niets hoegenaamd uit en
is niets dan een log gevaarte, tot de lont
ontvlamt, en dan is die vonk die de lont doet
opvlammen, voor dat kason de zegen. Kortom,
bij al wat actie van zich doet uitgaan op
organisch en mechanisch gebied, is er altoos
onderscheid tusschen het samenstel en tus-
schen hetgeen dit samenstel in actie zet,
en zoo dikwijls zich dit voordoet, heeft men
in het laatste altoos het beeld van den zegen
voor zich. Daar nu in de natuur het leven
niet, evenals bij een uurwerk, stil kan staan,
moet die zegen rusteloos toebedeeld blijven,
of de dood treedt in. Vandaar dan ook,
dat de Schrift ons van dien zegen volstrekt
niet alleen bij den mensch spreekt, doch
evenzoo bij de dieren en bij de planten,
en steeds drukt die zegen dan ten principale
uit, dat er een element is waardoor het al
zijn leven voortzet, en dit element dat van
God eraan toekomt, dat is dan de zegen.

Ten opzichte van den mensch komt er
intusschen nog een tweede iets bij, ook al
denkt men zich den val geheel weg. De
mensch toch was niet geschapen in vol-
komenheid, maar om zich door gestadige
ontwikkeling steeds meer te volmaken,
en zoo eerst in de Voleinding de vol-
maaktheid te bereiken. Ook hieruit ziet
men opnieuw, dat de woorden uit Gen. 1: 31,
dat al wat God gemaakt had *meer goed*
was, volstrekt niet inhouden, dat er geen
gebreken in kunnen zijn, mits maar het
middel aanwezig was om dit gebrek te
ondervangen. Immers ook in den mensch
voor den val was iets dat ontbrak; en datgene
wat ontbrak, was juist de *volmaaktheid*.
Vandaar dan ook dat in Gen. 1: 28, waar
de zegen den mensch wordt toebedeeld,
heel anders de verklaring van den zegen
luidt, dan in Gen. 1: 22 ten opzichte van
het dier. Voor het dier wordt de zegen
uitsluitend gezocht in het voortbestaan en
de vermenigvuldiging van het leven. Het staat
wel niet vast, dat er van elke diersoort slechts
één paar geschapen werd, al is dit op zich
zelf met het oog op de arke Noachs, waarin 't
zevental door het reën gedierte en het tweetal
door het onreën gedierte was voorgesteld,
althans ten deele niet onwaarschijnlijk.
Maar hoe dit ook zij, in elk geval zijn slechts
zeer enkele paren rechtstreeks geschapen
en lag alzo in de vermenigvuldiging het
bestaan zelf, daar elke soort zich weer in
tal van ondersoorten te ontwikkelen had.
Doch bij den mensch komt nu in de zegen-
toezegging nog heel iets anders bij. De
mensch wordt namelijk opgeroepen om een
zeer gewichtige taak te vervullen. Hij moet
sich niet alleen vermenigvuldigen, zoodat
de aarde vervuld worde, maar hij moet
bovendien die aarde aan zich onderwerpen,
en heerschappij gaan voeren over al wat

op die aarde, met name in het dierenrijk, actie uitoefende. Deze taak nu wordt hem niet opgelegd als een gebod, maar tegelijk is ze ook de verklaring van den zegen, dien God de mensch daadwerkelijk verleende. Hierin toch ligt geheel de ontwikkeling opgesloten, die de mensch zou te doorloopen hebben eer zijn volmaking zou treden. De zegen, hier bij den mensch bedoeld, houdt alzoo tweeërlei in, ten eerste school in dien zegen de existentie en actie van het alrijdige leven dat den mensch was toebedeeld, maar ook ten andere de voortdrijvende kracht, die hem uit den toestand waarin hij geschapen werd, zou opleiden tot den toestand van volanding.

DR. A. K.

"Ik in hen en Gij in Mij"

Ik in hen, en Gij in mij; opdat zij volmaakt zijn in één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij mij geend hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij mij liefgehad hebt.

Joh. XVII: 23.

Gelijk Rembrandt in kleurenpracht zijn eigen beeltenis op 't doek bracht, zoo geeft het soms den beeldhouwer, het beeld van zichzelf in het edelst marmer te beetsen. In den spiegel die voor hem hing, zijn gestalte beziend, deed hij dat, om de lijnen en trekken van zijn persoon in den harden steen te prenten, schijnt na schijnt van het blok afspringen, en niet lang meer, of de kneder zag het beeld reeds uit het marmer uitkomen, tot ten leste de laatste gruisels er af vloegen, en de beeldhouwer in het marmerblok, dat hij zelf uitkoopte, den dooden steen met leven beziend, als in eigen persoon was ingegaan.

Herkennt ge in dien beeldhouwer den Zoon Gods niet, zoo dat hij het marmerblok zij?

Vooral op den somberen weg van de Paaschzaal naar Gethsemane sprak Jezus 't zoo zonder eenige omsluiting voor zijn discipelen uit, 't zou al één heilig één worden: "Opdat ze allen één zijn, gelijkwijze Gij, Vader, in mij en ik in U, opdat ze één zijn gelijk wij één zijn, ik in hen en Gij in mij!" Het kon niet inniger, het kon niet met meer nadruk worden uitgesproken. Deze roerende woorden waren dan ook de gebedstaal, eer Jezus sterven ging. Maar ook vóór hij de knieën boog had Jezus het evensoo uitgesproken, toen hij niet tot den Vader, maar tot de jongeren sprak: "Geloof mij, dat ik in den Vader ben, en de Vader in mij is", en toen ze nog aarzelde, profeteerde Jezus, dat 't na zijn vertijding, na den Pinksterdag hun alles klaar zou worden: "In dien dag zult gij zelf bekennen, dat ik in mijn Vader ben, en Gij in mij, en ik in U." Zelfs voegde de Heere, om 't hun nog beter te verduidelijken, er bij: "Zoo leuend mij lief heeft, dien zal mijn Vader liefhebben, en wij zullen tot hem komen en wonen bij hem maken."

Altoos weer dat één zelve. Het zou geen scheiding blijven. Het zou niet meer zijn, Jezus naast de jongeren en de jongeren naast Jezus, hij daarboven en zij hier beneden, alleen door geloof en gebed saam verbonden. Neen, het zou eens al één heilige eenheid worden. Jezus zou in hen ingaan. Hij zou niet buiten hen blijven, maar in hen wonen. Gelijk in de heilige Drieëenheid de Zoon in den Vader en de Vader in den Zoon leeft, zoo ook zou het in deze heilige eenheid van Christus met zijn verlosten zijn: "Jezus in hen en zij in Jezus." De tweedheid overwonnen en in de eenheid opgegaan. En toen werd het in het alleruolmakste gebed nog heiliger innig. Een met Jezus, maar één ook met den Vader door hem: "Opdat zij allen één zijn, Gij Vader in mij en ik in U, opdat ook zij in ons één zijn."

Alles hangt er dus aan, dat Jezus in ons inge. Het is niet zo, dat wij Jezus roepen, lokken en naar ons toetrekken. Eer is het omgekeerd. Van nature stooten we Jezus in ons rondig bestaan van ons af. Zelfs zijn we niet zacht en soepel om indrukken van Jezus te ontvangen. Hard als marmer is ook de onbekeerde zondaar voor zijn Heiland. Neen, het komt niet van ons. Het komt alles van Jezus. Onze is de weerbarstigheid, maar hij komt ons steeds nader. Maar ook daar laat Jezus het niet bij. Heeft hij ons gegrepen, dan neemt hij voor eeuwig besit van ons. En opdat we hem niet weer ontvuchten, blijft hij niet buiten ons staan, om ons vast te houden, maar doet zelf de deur van ons hart open, en gaat tot ons in. En dit niet maar even, om ons daarbinnen met zijn genadigheid te zaligen, en dan weer verder te trekken. Neen, eenmaal tot ons ingegaan, blijft Jezus waar hij is. Hij kwam niet om ons te bezoeken, maar trad bij ons binnen om wonen bij ons te maken. Volstaat naar Jezus eigen, zoo besliste en stellige uitspraak: "Ik in u." Niet in u en in anderen niet. Jezus woont in al Gods kinderen. Niet in wie zich zoo noemt, of in wie er voor gehouden wordt, maar in een iegelijk die 't waarlijk is. Zelfs kunt ge zeggen, dat Jezus, door 't in u te gaan, en door wonen in u te maken, u tot Gods kind gezalfd heeft. Immers hij wees er zoo telkens op: "Gij, Vader, in mij en ik in U", maar ook: "Ik in hen en Gij in mij". Jezus in ons, d. w. z. de Zoon van God in u, maakt u tot een kind van God. Engelenpoeë uit Gods zaligen hemel.

En juist zoals nu de beeldhouwer, die zijn eigen beeld boetsert, eerst bouwen 't marmerblok staat, er zich tegenover plaatst, en dan dien harden steen roolag bebeitelt tot hij zelf in 't marmer is ingegaan, en er nu één in is; en in woont, dat het marmerblok zijn beeld vertoont; zoo is 't dan ook hier. Jezus in u ingaande, u naar zich zelf boetsaende, de trekken van zijn gestalte en persoon in u intoverend, en zoolang op inwerkend, tot er gelijkenis met Jezus uit uw persoon gaat spreken, en tenslotte Gods engelen 't zien, dat Jezus in u, als zijn beeld, zichzelf verheerlijkt.

Ook onder menschen wordt hiervan soms een toenaderende gelijkenis gezien.

Een man van machtige wetenschap vormt zich wat men noemt een school; wat dan niet betekent, dat hij op een hogeschool onderwijst, maar heel anders, dat hij een kring van jeugdiger geleerden aantrekt, die zijn geest in zich opnemen, en in wien hij zich zelf verbonderdvochtig heeft. Zoo vormen zich scholen op alle manieren. Scholen van virtuozen in de muziek. Scholen van grootmeesters in de schilderkunst. Scholen van gesteren van eerste grootte in alle opbaring van menscheijke geesteskracht. Helden

op 't slagveld in de Napoleonieden eerst, en na hem in de Von Moltke's. Toongevende matadors in het sociale of politieke schaakspel. Wijsgeertige scholen van Kant en Hegel, scholen van Staatslieden als van Machiavelli of Bismarck. Machtige groepelieden als Groen van Prinsterer en Thorbecke. Doch onder wat vorm en op wat terrein nu 't leven ook, éénig hoogstaande geesten die hun geest in anderer geest als overgoten, ze aan zichzelf gelijkvormig maakten, en ook na hun dood steeds voorleefden in hen.

Onder ons menschen nu is dit nooit anders dan stukwerk. Conformatie van geest en geest op één bepaald punt, in een bepaalde richting, maar zoo dat ieder blijft in eigen persoon die hij is, en wel onder indruk van 't betoog komt, maar nooit in de kern van zijn wezen wordt ingenomen.

Doch juist dit is nu bij Jezus zoo geheel 't omgekeerde.

Al wat bij een generale inwerking van mensch op mensch stukwerk is en blijft, is hier een volkomenheid. Nooit heeft Jezus een school gevormd, want zelfs zijn eerste discipelen waren in zoo niets halve geesten om hem te vervangen. Eerst in Paulus sprak machtiger talent. Maar voor 't overige zoekt Jezus veel meer het kleine, het nederige, het geringe. Er bestond voor Jezus geen andere keur dan in des Vaders uitverkiezing. En uit wat volk en uit wat kring zulk een verkorene dan ook was, hem verloor Jezus niet uit 't oog. Zulk een noemde hij met name, zulk een riep en trok hij, en als de deur nog slechts even geopend was, dan ging Jezus tot zulk één in, om eenwig bij hem te wonen.

Doch immer om in te leven in u en zich bij u thuis te maken, maar geheel omgekeerd, om u, in geheel de woning van uw hart, naar Zich zelf en naar Zijn eigen beeld te vervormen.

Gij steeds het marmerblok, en Jezus de beeldhouwer, die zichzelf in u zoekt af te beelden. En al ging het dan zoo scherp toe, dat ook bij u de schiffers en gruisels er afvlogen, het einddoel was dan toch bereikt, en in den dag der heerlijkheid zal 't dan ook voor u de zaligste aller genietingen zijn, het beeld van Jezus te vertoonen.

DR. A. K.

Amsterdam, 7 Februari 1913.

Men beleefte in ons goede vaderland soms zanderlinge dingen.

Gelijk men weet, bestaat in Indië een Staatskerk in optima forma. De Protestantische Kerk is daar opgericht door Koning Willem I, die alle Protestanten in Indië vereenigde in dit genootschap. Het reglement, waarnaar deze Kerk geregeerd wordt, is door de Regeering vastgesteld; het kerkbestuur, dat over deze Kerk regeert, is door de Regeering ingesteld, en zijn leden werden door de Regeering benoemd. En deze Kerk kan zelfs haar eigen predikanten niet be-roepen, want de Regeering stelt de predikanten aan en bezoldigt ze; zij zijn Staatsambtenaren in letterlijken zin.

Nu laat de Regeering bij de uitzending der predikanten zich voorlichten door een door haar zelf benoemde Commissie in 's-Gravenhage, die uit predikanten van de Hervormde en de Lutherse Kerk gekozen is. Leder, die bij deze Staatskerk in Indië predikant wil worden, heeft bij deze Commissie zijn sollicitatie in te dienen, en de Commissie dient dan over den sollicitant den Minister van Koloniën van advies.

Nu zou ieder mensch met gezonde zinnen zeggen, dat wanneer deze Haagse Commissie aan de Regeering advies had uit te brengen over een sollicitant, ze niet beter kon doen dan zelf eens te gaan hooren, hoe de sollicitant preekt. Het gaat hier toch om de aanstelling van een predikant, en de eerste en voornaamste vraag is derhalve, hoe hij het Evangelie verkondigt. Het was dus volkomen in de haak, dat toen weer een predikant zich bij de Haagse Commissie aanmeldde, een lid dezer Commissie, Dr. H. Schokking, Hervormd predikant te 's-Gravenhage, van een vrijen Zondag gebruik maakte om naar een plaats te gaan, waar deze predikant in de Evangelisch Lutherse Kerk zou optreden, om hem te hooren, en dat hij daarbij onder de preek enkele annotaties maken om zijn geheugen te hulp te komen.

En toch is dit doodeenvoudige feit weer aanleiding voor de liberale pers, die zich in deze dagen al bijzonder met de kerkelijke zaken bemoeit, om aan de alarmklok te luiden. Het feit toch, dat Dr. Schokking onder de preek notities maakte, bewijst, volgens haar, "dat met den inhoud van de preek rekening werd gehouden bij het solliciteeren naar een staatsbetrekkende." En niet alleen, dat deze grief breed uitgesponnen wordt tegen de Haagse Commissie, maar er wordt ook een stok van gemaakt tegen de Regeering. Want uit dit voorval blijkt, dat de "Regeering in zaken den godsdienst betreffende, zich laat voorlichten in de gewenschte richting."

Nu sprekt het wel vanzelf, dat heel deze boutade in de liberale pers geen anderen achtergrond heeft, dan dat men het aan de Regeering euveld duidt, dat in den laatste tijd bij voorkeur orthodoxe predikanten naar Indië worden gezonden. Vroeger, toen de liberalen de regeering in handen hadden, werden strijk en zet moderne predikanten voor Indië benoemd. Bezwaar hiertegen werd van liberale zijde nimmer gemaakt. Maar nu een Christelijk Minister bij voorkeur predikanten uitzendt, die niet modern zijn, is Leiden in last en heet het, dat de Regeering bij staatsbetrekkingen op de religieuze kleur let.

Natuurlijk stemmen we gaarne toe, dat het een ongerijmdheid is, dat een Regeering predikanten benoemt en daarbij zich laat voorlichten door een commissie van kerkelijke heeren, die ze zelf kiest. Van Antirevolutionaire zijde is dan ook telkens op het onmogelijke van deze verhoudingen gewezen en daarom er op aangedrongen, dat de Regeering met het benoemen van predikanten zou ophouden en aan de Indische Kerk het recht zou geven, zelf haar predikanten te kiezen. Predikanten, die Staatsambtenaren zijn, behooren noch in de Kerk noch in den Staat thuis. Maar het zijn de liberale Ministers, die de oplossing van dit vraagstuk voortdurend hebben

tegengehouden of op de lange baan geschoven hebben. En eerst onze Antirevolutionaire Minister van Koloniën heeft de koe bij de horens gepakt en een Staatscommissie benoemd, die tot opdracht kreeg de Indische Kerk zelfstandig te maken, vooral opdat de Regeering niet langer met deze predikantenbenoemingen zich zou in te laten hebben.

Zoolang deze Commissie haar taak niet volendigd heeft, kan de Minister niet anders doen, dan voor de Kerk in Indië die mannen te benoemen, die, naar zijn overtuiging, die Kerk het best kunnen dienen. En indien de liberale pers haar fielen van toorn wil uitgieten over deze vermenig van politiek en religie, laat ze dit dan niet doen over het hoofd van Dr. Schokking of van den Minister van Koloniën, maar over de onmogelijke verhouding, waarin de Indische Staatskerk met haar predikanten, die Staatsambtenaren zijn, een Regeering brengt.

Ouders of getuigen?

I.

In sommige Kerken van ons vaderland, vooral in het hooze Noorden, tobt men altoos nog met de vraag, hoe men handelen moet, wanneer ouders, die nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, den doop voor hunne kinderen begeeren. Principieel staat men voor de vraag, of zulke kinderen wel gedoopt mogen worden, of ze wel recht hebben op den doop, en of de doop in zulke gevallen niet geweiward moet worden, totdat de ouders belijdenis des geloofs hebben gedaan? En praktisch staat men voor de vraag of, wanneer men aan zulke kinderen den doop wel bedient, de ouders zelf hierbij kunnen optreden om de doopvragen te beantwoorden, dan wel of er doopgetuigen moeten worden afgelegd, die de belofte bij den doop moeten afleggen, dat zij voor een Christelijke opvoeding zullen zorgen?

Wel heeft de Generale Synode onze Kerken, in Amsterdam in 1908 gehouden, naar aanleiding van een gravamen door de Classis Kollum desaangaande ingediend, over dit moeilijke vraagstuk na ampele beraadslaging een principieele beslissing genomen en uitgesproken:

1e. dat de Kerkeraden te arbeiden hebben om volwassen leden, die nog geen toelating tot het H. Avondmaal hebben gevraagd, er toe te brengen, dat zij belijdenis des geloofs afleggen;

2e. maar dat de kinderen van zulke ouders, die nog leden der Kerk zijn, beschouwd moeten worden als te behooren tot het zaad der Kerk, en dat deze derhalve recht hebben op den Doop;

3e. dat echter de stipulatiën, welke de Kerk bij den doop verlangt en moet verlangen, als waarborg voor de Christelijke opvoeding, niet met de ouders kunnen worden aangegaan, wijl deren zelf nog verzuimden door eigen belijdenis van hun geloof te doen blijken, zoodat in zulke gevallen niet anders overblijft, dan om liefst uit den kring der familie een of meer getuigen te vorderen, die naar het oordeel der kerkeraden voldoende waarborg geven, dat de opvoeding van zulke kinderen beantwoord zal aan de eisch des verbonds;

maar deze beslissing schijnt in het Noorden niet door allen met instemming te zijn begroet, en de toestand blijft voortduren, dat op tal van plaatsen deze kinderen ongedoopt blijven, hetzij omdat sommige Kerkeraden weigeren aan deze kinderen den doop te bedienen, zoolang de ouders geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, hetzij omdat de ouders bezwaar hebben om getuigen in hun plaats bij den doop te laten optreden, omdat ze daarin een krekking zien van hun ouderlijke rechten. Het laatste hangt dan weer daarmede saam, dat verschillende Kerkeraden het besluit der Amsterdamsche Synode in dien zin opvatten, dat de ouders hun kind niet zelf ten doop zouden mogen presenteren en ook bij de doopvragen niet zouden mogen antwoorden, maar dat dit alles door de doopgetuigen zou moeten gedaan worden. Tengevolge van al deze bezwaren neemt in verschillende gemeenten het aantal ongedoopte kinderen zoo sterk toe, dat het soms het getal der gedoopte kinderen overtreft en men daardoor toestanden krijgt, die zeker in een Gereformeerde Kerk niet moesten voorkomen. Het gevolg zou toch wezen, dat of het grootste deel van het opkomend geslacht, dat in de gemeente geboren is, geheel van de Kerk vervreemde of dat de volwassen-doop regel en de kinderdoop uitoondering werd.

Just omdat men dit gevaar insiet en onze Kerken niet op het pad van het Telciobaptisme drijven wil, is de vraag van meer dan een zijde opgekomen, of geen andere uitweg is te vinden, dan de Generale Synode van Amsterdam in haar derde conclusie aanwees. Indien het getuigenstelsel kwam weg te vallen en de ouders zelf bij den doop konden optreden om de doopvragen te beantwoorden, zou daarmede, naar men oordeelt, het struikelblok voor de ouders om hun kinderen te laten doopen, uit den weg zijn geruimd. Dit getuigenstelsel, zoo voert men bovendien aan, is niet in een voorschrift van Gods Woord gegrond, is door onze vaders aan de Roomsche Kerk ontleend en biedt in de praktijk al zeer weinig waarborg voor een Christelijke opvoeding. Terwijl eindelijk er nog anderen zijn, die in zulke gevallen voor de ouders een ander stel vragen bij den doop willen invoeren, omdat naar hun overtuiging de ouders, die nog niet tot belijdenis des geloofs zijn gekomen, moeilijk op de thans bestaande doopvragen in oprechttheid een bevestigend antwoord kunnen geven.

Nu we ook onzerzijds een poging willen wagen om de Kerken, die voor deze moeilijke vraagstukken staan, van voorlichting te dienen, zij ons tweeërlei opmerking vooraf vergund, voordat we op de quaestie zelve nader ingaan.

Onze eerste opmerking is, dat men o. i. de zwaarigheden noodeloos vermeerdert heeft door het besluit der Synode zoo op te vatten, alsof alleen de getuigen de doopvragen mochten beantwoorden, maar de ouders dit niet mochten doen. Juist hierin schuilt een der hoofdbezwaren bij de ouders. Ze zouden op zich zelf nog wel toelaten dat er getuigen bij den doop optreden, maar ze willen niet, dat zij, de ouders van het kind, bij den doop geheel buitengewoorden worden en dat hun zelfs verboden wordt op de doopvragen te antwoorden. Naar onze overtuiging nu is dit ook niet bedoeling der Amsterdamsche Synode geweest en heeft men dit ten onrechte uit haar beslissing afgeleid. Het misverstand heeft waarschijnlijk hierin zijn oorzaak, dat men het woord stipulatiën niet goed verstaan heeft en de stipulatiën met de doopvragen vereenselvigd heeft. Het woord stipulatiën betekent niet anders dan een bepaling bij overeenkomst tusschen twee partijen vastgesteld; het is een belofte, die geelicht wordt als voorwaarde voor iets, dat men verkrijgen wil. Nu is noch de eerste noch de tweede doopvraag een stipulatiën in deze beide vragen wordt geen afspraak gemaakt, maar een verklaring gegeven. Alleen in de derde doopvraag wordt de belofte gevraagd, dat de ouders het kind een Christelijke opvoeding zullen geven, en deze derde doopvraag kan in eigenlijken zin alleen een stipulatiën worden genoemd. Dat de Synode bepaald op deze derde doopvraag het oog had, blijkt daar ook uit de motivering van haar besluit, dat de waarborg voor de Christelijke opvoeding, dien de Kerk bij den doop verlangen moet, in dit geval niet genoegzaam gegeven kan worden door de ouders, omdat deze zelf nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd. Naar de volkomen juiste opmerking van onze grooten Canonici Voetius zijn zulke leden der Kerk, die nog geen belijdenis hebben afgelegd, membra incompleta, d. w. z. nog niet uitgegroeide leden der Kerk, wil men, onomdige leden der Kerk. Eerst door belijdenis des geloofs af te leggen, wordt men membra completum, wordt men kerkelijk mondig. Evenals nu op burgerlijk gebied een onmondige niet kan optreden om een rechtsgeldige handeling te verrichten, zoo kan ook de belofte van een kerkelijk onmondige niet de grond zijn, waarop de Kerk vertrouwen kan bij de toediening van den doop. Bij den doop komt het toch voor de Kerk op tweeërlei aan: voorreest moet de Kerk zekerheid hebben, dat het te doopen kind een kind des verbonds is, tot het zaad der Kerk behoort en daarom recht heeft op den doop. Dit is echter niet genoeg; wanneer een kind des verbonds geheel buiten den kring van Christus' Kerk zou worden opgevoed, zou de Doop niet mogen bedient worden, omdat de doop niet een magisch sacrament is, dat de zaligheid werkt, maar het zegel van de inlijving in de Christelijke Kerk, en dan alleen zijn werking kan doen, wanneer het kind Christelijk wordt opgevoed. Vandaar de tweede eisch, dat voor de Christelijke opvoeding waarborg moet worden gegeven, en wel waarborg door iemand, op wiens woord en belofte de Kerk vertrouwen kan. Of de Synode van Amsterdam nu recht heeft gehad, met daarom als eisch te stellen, dat deze waarborg door getuigen moet worden gegeven, die in volen zin lid der Kerk zijn, zullen we later bespreken. Thans was het ons alleen te doen om de beslissing der Synode duidelijk te maken. De Synode heeft dus niet verklaard, dat de doopvragen door de ouders in dit geval niet beantwoord mogen worden; in heel haar besluit staat daarvan niet één woord; maar ze heeft uitgesproken, dat de belofte van de ouders, die zelf geen belijdenis des geloofs hadden afgelegd, niet genoegzaam waarborg bood, en dat de eigenlijke stipulatiën over de Christelijke opvoeding dus niet met hen kon worden aangegaan. Vandaar de eisch, dat er in dit geval getuigen moesten gesteld worden; deelen gaan de stipulatiën aan, en het is hun belofte, die aan de Kerk den waarborg bieden moet. Maar daaruit volgt niet, dat de ouders, die bij den doop aanwezig zijn, niet mede zouden mogen antwoorden, wanneer zij dit zelf verlangen. Men mag op andere gronden tegen dit medantwoorden der ouders bezwaar maken, maar niet op grond van de beslissing te Amsterdam genomen. De Amsterdamsche Synode heeft wel verklaard, waarom in zulke gevallen getuigen moeten optreden, maar ze heeft niet uitgesproken, dat de ouders de doopvragen niet mogen beantwoorden.

Onze tweede opmerking is, dat het recht ons in deze zaak een beslissing te nemen, zeker wel toekomt aan de particuliere Kerk, die in elk bepaald geval heeft uit te maken, of de Kerk de doop zal bedient worden, maar dat de particuliere Kerk daarbij rekening heeft te houden met en gebonden is aan de beslissingen der Generale Synode en deze niet eigenmachtig te veranderen of opzij schuiven mag. De besluiten der Generale Synode te beschouwen als een soort advies aan de Kerken, waarmede zeet doen mogen wat ze zelf willen, is niet Gereformerd, maar Independentistisch. De Kerken, die in Generale Synode saamkomen, verbinden zich, wat de meerderheid goedvindt of eenparig wordt goedgekeurd, voor bondig en vast te zullen houden en zich daaraan te zullen reguleren. Nu willen we den band der Synodale autoriteit niet al te sterk aanhalen, en we stemmen gaarne toe, dat er tal van Synodale beslissingen zijn, zelfs artikelen in onze Kerkenorde, die

meer een adviseerend dan een imperatief karakter dragen. De Synode geeft dan wel in het algemeen aan, wat haar het beste dunkt, maar laat de uitvoering in de vrijheid der Kerken. Zoo zal niemand er aan denken, dat het een miskenen der Synodale autoriteit zou wezen, wanneer het Avondmaal vier- in plaats van zesmaal 's jaars gehouden werd, of wanneer men bij den doop drie in plaats van eenmaal besprengt. Maar geheel anders staat de zaak met principieele beslissingen, door de Synode genomen zowel omtrent de wijze, waarop de sacramenten bedient moeten worden, als over de vraag, wie op de sacramenten recht hebben. Niet elke plaatselijke Kerk stelt zelf een formulier voor Doops- en Avondmaalsbediening vast, maar de Kerken doen dit gemeenschappelijk, omdat in deze formulieren zich uitsprekt de Doops- en Avondmaalsbeschouwing der Kerken in 't gemeen. Het gebruik dier formulieren is niet aan de vrijheid dier Kerken overgelaten, maar door de Kerkenorde verplichtend gesteld, en onze Kerken hebben er altoos voor gewaakt, dat deze formulieren onveranderd zouden worden gelezen. Geen particuliere Kerk heeft het recht de liturgische formulieren eigenmachtig te veranderen, evenmin als ze dit met de belijdenis der Kerk zou mogen doen. Belijdenis en liturgie zijn gemeengoed der Kerken, geen particulier bezit. Het zou daarom volkomen ongeoorloofd wezen, wanneer de een of andere Kerk bij de doopvragen wijziging ging, om den ouders, die nog geen belijdenis hebben afgelegd, het beantwoorden dier doopvragen gemakkelijker te maken. Toen in de 17e eeuw enkele predikanten uit de provincie Utrecht, die dogmatische bezwaren hadden tegen de eerste Doopvraag, deze wijzigden, hebben de Synodes hier zeer streng tegen gereageerd en uitdrukkelijk gelast, dat de predikanten gehouden waren de formulieren der Kerken onveranderd te gebruiken. En evenzeer als dit geldt ten opzichte van de liturgische formulieren, geldt dit ook ten opzichte van de vraag, wie door de Kerken tot het Sacrament zullen worden toegelaten, omdat ze daarop recht hebben. Onze Kerkenorde bepaalt daarom en bij den Doop en bij het Avondmaal, wie tot het sacrament gerechtigd zijn, en aan deze bepaling van wat recht is in onze Kerken, heeft elke plaatselijke Kerk zich te houden, zal er geen eindeloze verandering en anarchie ontstaan. In middelmatige zaken, in vormen en ceremoniën mag er verscheidenheid bestaan en is het zelfs zeer gewenscht, dat niet elke Kerk precies zoo handelt als de andere, om duidelijk te doen uitkomen, dat hier vrijheid heerscht. Maar geheel anders staat het met de bepaling van de rechten, die kinderen of volwassenen op de sacramenten hebben. Wat de Kerken in Generale Synode hier voor recht verklaren, behoort als recht door elke plaatselijke Kerk geëerbiedigd te worden. Het zou ondenkbaar wezen dat, waar onze Kerken gemeenschappelijk het Goddelijk recht van den kinderdoop erkennen en handhaven, een particuliere Kerk zou verklaren: ik loop geen kinderen, maar alleen volwassenen. Het zou ondenkbaar wezen, dat waar onze Kerken gemeenschappelijk verklaard hebben, dat het Avondmaal alleen mag uitgereikt aan wie belijdenis des geloofs heeft afgelegd, een particuliere Kerk die belijdenis des geloofs zou afschaffen en ieder ten Avondmaal zou toelaten. Stemt men dit toe, en we gelooven niet, dat iemand dit weerspreken zal, dan volgt hieruit, dat ook de beslissing van de Amsterdamsche Synode inzake den doop van kinderen, wier ouders nog geen belijdenis des geloofs hebben afgelegd, door elke particuliere Kerk behoort geëerbiedigd en nagekomen te worden. Die beslissing toch droeg wel degelijk een dogmatisch-juridisch karakter. Het ging hier niet om de vraag, of de zaak voor de Kerken profijteloos was of niet; niet om den een of anderen praktischen maatregel; maar om een recht. De vraag was, of deze kinderen recht hadden op den doop. En de Generale Synode heeft deze vraag beslist bevestigend beantwoord. De Synode verklaarde, dat deze kinderen als het zaad der Kerk te beschouwen waren en recht op den doop hadden. Op welke gronden dit gevoelen der Synode steunde, zullen we een volgende maal aantoonen. Thans is het ons alleen te doen om de juridische quaestie. Wanneer de Generale Synode als het dogmatisch gevoelen onzer Kerken uitsprekt, dat zulke kinderen recht hebben op den doop, dan voegt het geen Kerkeraad om te zeggen: en toch doop ik deze kinderen niet. Natuurlijk blijft ieder vrij om tegen deze Synodale beslissing bezwaren te hebben, en mag hij deze bezwaren, wanneer ze aan Gods Woord ontleend zijn, ook bij de Synode indienen en op revisie van haar beslissing aandringen. Dat is de wettige en geoordelede weg. Maar wat ons ongeoorloofd en onwettig toeschijnt, is dat men bij de Synode niet protesteert, zelfs geen poging in het werk stelt om de zaak opnieuw aan het oordeel eener volgende Synode te onderwerpen, maar eenvoudig doet, alsof de Synode deze beslissing niet genomen had. Na de Synode van Amsterdam volgde die van Zwolle; daar was doot niet één Kerk een gravamen tegen de beslissing van Amsterdam ingebracht. En wanneer men dan toch ziet, dat niet alleen in particuliere gesprekken, maar zelfs openlijk in de pers de beslissing der Amsterdamsche Synode wordt afgekeurd, het recht op den doop van deze kinderen bestreden wordt en de Kerken worden opgewekt om aan zulke kinderen trots de Synodale beslissing den doop niet te bedienen, dan is hier een individuele aan het woord, dat voor ons kerkelijk leven niet zonder gevaar is. Geen Synode is onfeilbaar; elke Synode kan zich vergissen; ook de beslissing der Amsterdamsche Synode kan on-

juist zijn ge-
is, dat de
gende Gene-
niet dat ell-
wat goed is

Voor I

In hartelij-
Hoekstra te
Utrecht / 25
Da. J.
W. R.
Kestwijk.

Da. J. K.
Zendingsoorjaal
gegeven door
dingen-studie-
Redacteur
gen, predikant
SILVOLDEN
De Zending
aan den heer
vierde Jaar-
gelukkige keus
komen, dat h
betreft, aan d
dijk mag stell
Wat zijn al
haar voor alle
onderwerp van
gorie denk ik
Theologische i
telt, aan welke
wijs de Zendi
opgegaan.

In een Woo-
dese zijn peri-
publiek reeds
niet zoo alger
zendingsver-
het boekje het
en bov'aal m
het of misbar
met de sendin
Met om di
genis van mo
hulpen, wil ik
schat van gage
De KALENDE
aan het MENG
goede zorgen
dat hij een s
worden. Bij l
vermeld, die b
Zoo, om iets t
trek, in 1912,
Socuba en Da.
28 October
zette Alg. Ned
sterdam. Ook
Telgraphie
een zoo volledi
Nederlandsch
staal. Evensoo
dionheden, bij
Be-OLINGS-BA
Indie en de o
gewichten, tel
van het Jaarbo
HETMENGELW
Een over P.
de LA BARRON
SCHUCH, van de
BARON van Be
eene derle over A
de "Société des
ook door Freul
Volgt in het
OVERZICHT 1912

'n Goed ge-
duidelijk verne-
de Zending, h
toesamen der
het meer ont-
Het stuk elin-
Wij mochten
belangstelling in
lande, en wij
Toch mag niet
dat dit nog m
geen gelijken
behoefden op h
Ea, waar h
zijden vroeger
deelingen wat I
overal dringen
zegen waar die
zijn de arbeide
en waar blijft
en de uitbreidi
Bijzonder len
OVERZICHT op
oprichting van
in Ned. Oost-Ind
Verder bevat
van de door Da
op de Conferenti
(Juli-Augustus)
Bijkens dit v
toespraak GRIN
geknoopt aan h
Bij de lesing
julist door het
aan verboud, m
waarschijnlijk m
Jaarboekje, —
Da. J. P. VAN
niet alleen door
name specialist
wetenschap, m
de dingen zoo i
nieuw te seggen
Dan, hoe he
verlag ben ik e
seker niet mind
neuten der twee
BRUKELAAR'S
DR. J. P. VAN
Dit met zorg
gende rubrieken.
1. SAMENSTEL
Wat het eers
meiden, dat de
DR. J. R. CALLI
GUNNING J.H.
Keizersgracht 58